

SUMARIO

ANÁLISE - OPINIÓN

ESTRATEGIA ESPAÑOLA DE SEGURIDADE E SAÚDE NO TRABALLO 2015-2020: TARDE, MAL E A RASTRO.

TARDE, MAL E A RASTRO.

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN

O DELEGADO E A DELEGADA DE PREVENCIÓN

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

SABÍAS QUE..?

O DEBERE

O DEREITO DE ACCESO Á DOCUMENTACIÓN PREVENTIVA DOS/AS DELEGADOS/AS DE PREVENCIÓN E O CT-43/2005 DA INSPECCIÓN DE TRABALLO E SEGURIDADE SOCIAL.

INFORMACIÓN

REMATA O PERÍODO DE ADAPTACIÓN AO CLP

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

EDITA:

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

Estrategia Española de Seguridad e Saúde no Traballo 2015-2020: tarde, mal e a rastro

Pasados xa dous anos sen unha *Estrategia Española de Seguridad e Saúde Laboral*, o Goberno actual está a demorar dun xeito inopinado a posta en marcha da nova Estrategia recentemente aprobada, a pesares de terse producido no ano 2014 máis dun millón de accidentes, o que supón un significativo incremento da accidentabilidade en relación aos anos anteriores.

O dereito de acceso á documentación preventiva dos/as delegados/as de prevención e o Criterio Técnico CT-43/2005 da Inspección de Traballo e Seguridade Social

O artigo 36.2 b) da Lei 31/1995, de 8 de novembro, de Prevención de Riscos Laborais, LPRL, establece literalmente que os/as delegado/as/as de prevención *“Terán acceso, coas limitacións previstas no apartado 4 do artigo 22 desta Lei, á información e documentación relativa ás condicións de traballo que sexan necesarias para o exercicio das súas funcións e, en particular, á prevista nos artigos 18 e 23 desta Lei. Cando a información estea suxeita ás limitacións reseñadas, só poderá ser subministrada de xeito que garanta o respecto da confidencialidade”*.

Pois ben, este artigo que en principio non debería presentar excesivos problemas de interpretación, pola contra está a suscitar importantes e continuas discrepancias entre as empresas e os/as delegados/as de prevención, especialmente no que atinxe ao alcance e significado da expresión “ter acceso”, facendo as empresas como pauta xeral unha lectura e interpretación da mesma altamente restritiva que, na práctica, limita o exercicio efectivo dese dereito de “acceso” aos representantes dos/as traballadores/as/as, esgrimiendo burdas excusas faltas de fundamento que pouco ou nada teñen que ver coa realidade dos feitos. Así as cousas, esta situación está a derivar en frecuentes conflitos, denuncias e reclamacións promovidas polas organizacións sindicais.

É neste marco que a Inspección de Traballo e Seguridade Social aborda a fixación dun criterio técnico sobre o dereito dos/as delegados/as de prevención ao acceso á documentación preventiva, co gallo de facilitar os pronunciamentos finais da Inspección de Traballo ante este tipo de controversias.

Así, no presente Criterio Técnico en relación ao dereito de acceso á documentación preventiva dos/as delegado/as de prevención, determínase que a *“LPRL outorga un **tratamento indeferenciado** aos traballadores/as designados, aos integrantes do servizo de prevención e aos/as delegados/as de prevención, no referente ao acceso á documentación preventiva, como medio que garante o exercicio das funcións que a normativa lles atribúe”*.

Asemade considera que a LPRL a través de distintas vías e manifestacións na súa redacción: artigos 16, 18, 23, 30.3, 31.2 e 39.1; determina *“que o acceso á información e documentación da empresa en materia preventiva constitúe un medio necesario para o exercicio das funcións dos distintos axentes con competencias e funcións en materia preventiva”*. Así as cousas, sendo os/as delegados/as de prevención a todos os efectos “axentes” de pleno dereito con competencias e funcións en materia preventiva, a Inspección de Traballo conclúe que *“carecen de xustificación e respaldo xurídico as limitacións impostas aos/as delegados/as de prevención no exercicio do seu dereito de acceso á información e a documentación precisa para o exercicio das actividades preventivas, que representen un trato diferenciado e inxustificado respecto a outros axentes preventivos, tales como os integrantes dos servizos de prevención ou outros membros do Comité de Seguridade e Saúde, ou que carezan dunha norma legal que xustifique tales restricións.”*

Así, as restricións e limitacións impostas en numerosas ocasións polas empresas aos delegados/as de prevención en relación a cuestións tales como os contidos disponibles para consulta, o tempo de exame e consulta disponible, a imposibilidade de facer reproducións e copias para o seu mellor estudo ou exame fóra das dependencias da empresa ou incluso dentro dela, ou ter que examinar

unha información baixo a presenza e supervisión dun representante da empresa, carecen de validez legal e limitan o dereito de información do delegado/a de prevención recoñecido pola Lei.

Textualmente o presente Criterio Técnico conclúe en relación a este apartado: *“**Considérase que un axeitado exame da documentación require da entrega física da mesma, carecendo de xustificación a imposición de limitacións temporais ou xeográficas para o seu exame.”***

Por outra banda a propia LPRL establece no seu *artigo 22.4* que, o dereito de acceso á información en casos claros e plenamente xustificadas pode estar suxeito a [CONDICIÓN E LIMITACIÓNS](#) que o presente Criterio Técnico delimita nas seguintes cuestións:

O deber de sixilo

É de aplicación o deber de sixilo previsto no artigo 65.2 do R.D.L. 1/1995, de 24 de marzo, en relación ás seguintes cuestións:

- Ningún documento poderá ser utilizado para fins distintos dos que motivaron a súa entrega. De non ser así o/a empresario/a podería reaccionar fronte ao incumprimento do deber de confidencialidade.
- O exercicio do dereito de información ademais da súa suxeición ao deber de sixilo profesional, o estará ao límite adicional de “boa fe” ou da especial confianza recíproca entre o/a delegado/a de prevención e a empresa.
- Non é suficiente que o/a empresario/a cualifique unilateralmente como confidencial unha determinada información, senón que é necesario que “dende un plano obxectivo efectivamente o sexa”, *STC 213/2002 e STS 13 decembro 1998*.

Por outra banda, o *artigo 22 da Lei 19/1997* sobre o dereito de información e consulta dos/as traballadores/as nas empresas e grupos de empresas de dimensión comunitaria, na regulación das cuestións de reseva e confidencialidade prevé que *“excepcionalmente, a dirección central da empresa non estará obrigada a comunicar aquelas informacións específicas relacionadas con secretos industriais, financeiros ou comerciais cuxa divulgación puidese, segundo criterios obxectivos, obstaculizar o funcionamento da empresa, ou ocasionar graves perxuizos na súa estabilidade económica”*.

Incluso neste caso a *STC 213/2002* conclúe que **as obrigas de reserva e sixilo non poden limitar o exercicio de dereitos fundamentais** (tal é o caso do dereito á seguridade, a saúde, ou á liberdade sindical), e que dita obriga debe ter unha configuración subordinada respecto da posición prevalente destes dereitos.

Como por desgraza acontece en moitísimas ocasións, cando un delegado/a de prevención necesita e solicita información dunha determinada materia para cumprir coas súas funcións preventivas, pódese atopar con que o/a empresario/a lle nega a mesma alegando que é unha información sensible ou que esta ten un suposto carácter reservado. Nestes casos o Criterio Técnico da Inspección de Traballo é que dada a finalidade preventiva da norma e a necesaria integración da prevención nos sistemas de xestión empresarial, de entrada *“non resulta aceptable que esta documentación teña, en bloque, un carácter reservado”*, podéndose admitir con carácter “excepcional” que *“determinados datos da documentación entregada aos/as delegados/as de prevención sexan omitidos da mesma”*, nos casos nos que estes non teñan transcendencia na implantación e desenvolvemento de medidas preventivas, poidan carrexar consecuencias negativas para a empresa, ou colisionen con dereitos fundamentais e liberdades públicas doutros.

Datos médicos de carácter persoal

O artigo 22 da LPRL contempla que os datos relativos á vixilancia da saúde non poden ser usados con fins discriminatorios nin en prexuízo do/a traballador/a, tendo acceso exclusivo aos mesmos o persoal médico e as autoridades sanitarias, sen que se poidan facilitar estes nin ao empresario/a, nin a outra persoa sen a autorización expresa do/a traballador/a. Neste caso os/as delegado/as de prevención só poderán ser informados das conclusións que en termos de aptitude para o desenvolvemento laboral ou de necesidade de mellora das medidas de protección e prevención, se deriven dos recoñecementos médicos efectuados, a non ser que estes contén co “consentimento individual e expreso” do/a traballador/a.

Secreto Comercial ou industrial

Habitualmente a documentación preventiva que as empresas están obrigadas a entregar aos delegado/as de prevención non contén datos sensibles que lles poidan xerar graves perxuizos, xa que dende a perspectiva dos riscos, os procedementos ou procesos de traballo non adoitan implicar un nivel de detalle que poida poñer en risco aspectos comerciais ou industriais. Así, a cuestión que está a xerar máis conflito é a relativa á utilización de produtos, substancias e preparados empregados en procesos produtivos cuxa composición química pode aparecer nunha avaliación de risco químico.

Neste senso o R.D. 363/95 de 10 de marzo, polo que se aproba o *Regulamento sobre notificación de substancias novas, e clasificación, envasado e etiquetado de substancias perigosas*, establece no seu artigo 23 que todos os produtos e substancias perigosas deben dispor dunha “ficha de datos de seguridade”, sendo obrigatorio que a mesma sexa facilitada polo fabricante, importador ou distribuidor, aos profesionais ou empresas que as empreguen nos seus procesos produtivos; as cales a súa vez (artigo 41 de LPRL) deberán trasladar esta información en termos que sexan comprensibles aos seus traballadores/as; concluíndo o Criterio Técnico adoptado pola Inspección de Traballo *“que os datos e referencias contidos nas fichas de seguridade dos diferentes produtos utilizados na empresa, son públicos, e por tanto sobre os mesmos non pode haber reserva algunha de confidencialidade na información subministrada aos delegados/as de prevención”*.

Asemade o R.D. 255/2003 de 28 de febreiro que aproba o *Regulamento sobre clasificación, envasado e etiquetado de preparados perigosos*, esixe no seu artigo 13 a facilitación dos datos da ficha de seguridade, establecendo no seu artigo 14 o **réxime de confidencialidade dos nomes químicos de ditos preparados** para os casos de risco de confidencialidade da propiedade intelectual, podéndose substituír e identificar nese caso por unha denominación que indique os grupos químicos funcionais máis importantes do preparado ou empregarse unha denominación alternativa. En todo caso este procedemento, por unha banda non se poderá utilizar cando as substancias das que se trate estean afectadas por un límite de exposición comunitaria, e por outra a normativa establece que tal confidencialidade debe ser solicitada expresamente polo responsable de comercialización do preparado á Dirección Xeral de Saúde Pública quen mediante resolución administrativa decidirá sobre a pertinencia da mesma.

Seguridade de persoas e instalacións

Cando estea xustificada que certos datos puidesen comprometer a seguridade de persoas e instalacións, públicas ou privadas, unhas veces pola súa especial natureza (cárceles, xulgados, centrais nucleares, etc) e outras pola condición do posto que ocupan esas persoas, que poden ver en risco a súa integridade física (altos cargos, xuíces, policía, etc), estará xustificada a omisión destes datos.

Asemade poderán omitirse aquelas informacións que puidesen facilitar o acceso a dependencias e instalacións públicas consideradas como de especial protección e/ou que poderían comprometer á seguridade pública do Estado ou datos reservados.

Seguridade patrimonial

Este cuarto suposto fai referencia a aqueles datos sensibles incluídos na documentación preventiva que poderían comprometer na súa utilización por terceiros a seguridade patrimonial de empresas e instalacións diversas, no relativo a planos, accesos e identificación de dependencias nas que estean custodiados obxectos ou elementos de especial valor. Neste caso poderá aceptarse que planos de acceso e saída, planos de

atoprotección, e documentos similares teñan restrinxida a posibilidade de ser sacados do ámbito físico da empresa.

En todo caso, a relación deste catálogo de excepcións non exclúe a obriga de entregar copia da documentación en materia preventiva aos delegados/as de prevención, mais si omitir na mesma, aquela documentación cuxa exclusión estea debidamente motivada por escrito pola dirección da empresa ou organismo administrativo, de modo que quede plenamente xustificada e acreditada a súa exclusión.

En CONCLUSIÓN o presente Criterio Técnico da Inspección de Traballo e Seguridade Social remata argumentando que “o artigo 36.2b) da LPRL, **debe interpretarse no senso de que é esixible a entrega de copia da mentada documentación, coas únicas excepcións** relacionadas anteriormente”; para asegurar posteriormente que “en todos estes casos, (salvo o relativo aos datos persoais da vixilancia da saúde) **as excepcións deberán ser motivadas**, e comunicando expresamente o carácter confidencial e reservado pola empresa da parte da información afectada polo deber de sigilo, por non estar expresamente previstas na normativa de prevención de riscos laborais, co gallo de que a Inspección de Traballo e Seguridade Social, as Autoridades Laborais e, en último termo, a Xurisdición competente, poida valorar a obxectividade das razóns esgrimidas pola empresa, no caso de ser necesario, conforme á doutrina sentada polo Tribunal Constitucional, ante os supostos de reclamacións pola representación dos/as traballadores/as”.

Así as cousas, as **continuas negativas** de moitas empresas a proporcionar aos delegados/as de prevención copia da documentación preventiva que estes necesitan para realizar as súas funcións, constitúe a inmensa maioría das veces unha irregularidade, cando non unha ilegalidade intencionada e manifesta que contravén gravemente a lexislación existente en materia de prevención de riscos laborais.

Aínda sabendo que por desgraza son moitos os casos (que todos coñecemos) nos que certos Inspectores de Traballo na práctica transixen e permiten, e polo tanto amparan este tipo de prácticas ilegais, ao non responder axeitadamente e conforme á lei ás moitísimas reclamacións efectuadas por todo tipo de representacións sindicais, non queda outro camiño que en todos os casos presentar as denuncias correspondentes ante a Inspección de Traballo, chegando se é necesario a presentar as denuncias correspondentes perante os Xulgados de referencia co gallo de que se depuren as responsabilidades ás que en cada caso haxa lugar.

Basta xa da impunidade empresarial e do amparo político en relación aos graves incumprimentos en materia de prevención de riscos e de saúde laboral!

www.cigsaudelaboral.org

Secretaría Confederal de
Negociación Colectiva
e Saúde Laboral
Rúa Gregorio Espiño 47, Entrechán
36205 Vigo
Tlf: 986 262 679. Fax 986 262 781

Gabinete Técnico Confederal de
Saúde Laboral. Ferrol
Rúa Eduardo Pondal 41/43 entrechán
15403 Ferrol
Tlf: 981 359 449. Fax: 981 359 449
saudelaboral@galizacig.net

CO FINANCIAMENTO DE
FUNDACIÓN
PARA LA
PREVENCIÓN
DE RIESGOS
LABORALES
DI-0001/2014

